

ESPOON VANHUSNEUVOSTO - ESBO ÄLDRE RÅD
Vanhusneuvoston kokous 1/2016

Pöytäkirja

Aika: 25.1.2016 klo 12.30-15.30

Paikka: Vihreän valtuustoryhmän ryhmähuone, Valtuustotalo, Espoontie 5, [Kartalla](#)

Läsnä:

Puheenjohtaja

Olli Männikkö

Jäsenet

Antero Krekola

Heikki Konttinen

Matti Passinen

Marjaterthu Einiö

Börje Eklund

Lasse Hoffman

Irma Ruuskanen-Sere

Esko Meuronen

Juhani Kytö

Marja-Liisa Lahtinen

Leevi Väisänen

Brita Pawli

Helena Pyhälähti-Räisänen

~~Stig Kankkonen~~

Kutsutut osallistujat

Veikko Simpanen

~~Kristiina Mustakallio~~

Sihteeri

Niina Savikko

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.33.

2. Kokouksen osanottajat, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin osallistujat sekä kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

3. Työjärjestyksen hyväksyminen

Hyväksyttiin työjärjestys.

4. Pöytäkirjantarkastajan valinta

Juhani Kytö valittiin pöytäkirjantarkastajaksi puheenjohtajan lisäksi.

5. Pitkäaikaishoidon kannustinmallin arviointiraadin vanhusneuvoston osallistuja (klo 12.45-13.05, 20 min)

Asumispalvelupäällikkö Mona Hägglund esitteli pitkäaikaishoidon kannustinmallia vanhusneuvostolle 27.3.2015 kokouksessa. Nyt on tullut aika valita vanhusneuvoston edustaja kannustinmallin arviointiraatiin. Raati kokoontuu 17.2.2016 klo 13-15. päättämään mille palveluntuottajalle kannustinpalkkio annetaan.

Kerrattiin hoivakotien kannustinmallin periaatteet. Kannustinmallin idea on lähtenyt kilpailutuksesta. Kannustinmallissa on mukana useita kuntia. Kyselyt on tehty ja tulokset ovat nyt olemassa. Palkitsemisessa arvioidaan miten ehdotettu toiminta tukee asukkaan elämänlaatua, asukkaan osallisuutta ja arvoja. Palkinto ei ole firmoja varten vaan hyvän käytänteen innovoimaa henkilökuntaa, omaisia ja asiakkaita varten.

Esityksiä tuli 14, joista 7 oli kriteerit täyttäviä.

Palkitsemistilaisuus pidetään 2.3.2016 valtuustotalon kahvilassa. Palkinnon jakaa perusturvajohtaja Juha Metso.

Kysyttiin asiakastytyväisyyskyselystä ja muistisairauden vaikutuksesta siihen. Todettiin että muistisairaiden määrää ei ole huomioitu, mutta kyselyyn sai vastata vain asukas tai omainen. Henkilökunta ei saanut vastata.

Vanhusneuvosto päätti nimetä arviointiraatiin Marja-Liisa Lahtisen ja Matti Passinen.

6. Vanhusten palvelujen ajankohtaiset asiat (klo 13.05-13.30, 25 min)

Vanhusten palvelujen johtaja Matti Lyytikäinen kertoi vanhusten palveluiden käyttösuunnitelmasta ja muista ajankohtaisista asioista.

Vanhusten palvelut esitti käyttösuunnitelmassa 1,99 miljoonan lisärahan käytön

kohteiksi seuraavia:

Omaishoidon lakisääteisten vapaiden käytön lisäämiseen	250 000 €
Omaishoidon tuen mahdollistaminen entistä useammalle	500 000 €
Kotiutustiimin henkilöstöressin_lisääminen	100 000 €
Kotihoidon henkilöstöressien lisääminen	450 000 €
Uuden teknologian käyttöönotto kotona asumisen tukemiseen	100 000 €
Tehostetun asumispalvelun lisääminen	590 000 €
YHTEENSÄ	1 990 000 €

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti 7.1.2016 kokouksessaan kuitenkin käyttösuunnitelman pöydälle, koska budjetin valmisteluun oleellisesti vaikuttavat asiakasmaksut palautettiin valmisteluun. Lautakunta käsittelee esitystä uudelleen 17.2.2016.

Kirjanpito on mennyt vuodelta 2015 kiinni, mutta tilinpäätöstietoja ei vielä ole saatavilla. Vanhusten palveluiden osalta säästöä syntyi noin 1,3 miljoonaa euroa. Tämä selittyy päivystysosaston käyttöönoton ja joidenkin asumispalveluyksiköiden käyttöönoton myöhentämisellä.

Päivystysosaston toiminta on käynnistynyt viime viikolla ja ensimmäiset asiakkaat ovat tulleet. Käynnistyminen on mennyt Lyytikäisen tietojen mukaan hyvin ja henkilökunta on erittäin motivoitunutta ja innostunutta.

15.2.2016 aukeaa Puolarmetsään saattohoito-osasto PuolarVilla. Tämä yksikkö muuttaa aikanaan uuteen sairaalaan, jolloin se muuttuu 15-paikkaiseksi ja toiminta laajenee palliatiiviseen hoitoon saattohoidon lisäksi. Kysyttiin onko omaisilla mahdollisuus yöpyä saattohoitoyksikössä johon Lyytikäinen vastasi että on.

IPO:ssa työryhmä on tehnyt edelleen työtä vanhusneuvoston viime kokouksen jälkeen ja ko. versio on lähetetty lausunnoille vanhusneuvostolla ja eri toimialoille. IPOa on esitelty Tapiolan palvelukeskuksessa ja Kauklahdessa ja ensi viikolla sitä esitellään vielä Soukan palvelukeskuksessa.

Kysyttiin kotiuttamisesta ja miten sitä arvioidaan ja erityisesti sitä miksi kotiutustiimi ei käy kotona tarkistamassa kodinmuutostarpeita ennen kotiuttamista. Lyytikäinen totesi

että kotiuttamisprosessi tuntuu olevan haasteellinen laittaa kuntoon, koska kotiuttajia on paljon eri yksiköissä. Kotiuttaminen onkin nostettu yhdeksi keihään kärjeksi uuden sairaalan toiminnallisessa suunnittelussa. Lyytikäinen totesi että tarpeen mukaiset muutostyöt tulisi tehdä ennen kotiuttamista. Lyytikäinen kertoi kotiutustimistä, joka voi ottaa hoitaakseen kotiutuksen jälkeiset päivät.

Todettiin, että omaishoidettavan hoitoon pitäisi olla systeemi tilanteissa jossa omaishoitaja joutuu äkillisesti hoidettavaksi sairaalaan.

Kysyttiin onko päivystyssairaalan henkilökunta motivoitunut vain asiakkaan komentamiseen. Lyytikäinen totesi, että päivystysoastolla on varmasti myös muulla tavalla motivoitunutta henkilökuntaa. Harvoin on mahdollisuus valita henkilökunta lähes 200 hakijan joukosta 25 paikkaan.

Jorvin osasto 7 sai kiitosta omaisten huomioimisesta.

Kysyttiin onko vanhusneuvostolla mahdollisuus tutustua uuteen sairaalaan. Päätettiin että sihteeri on yhteydessä Jorman Teittiseen ja pyrkii järjestämään vierailun jonkun vanhusneuvoston kokouksen yhteyteen.

Terveysasematoiminta herätti keskustelua Puolarmetsän ja Matinkylän osalta. Toivottiin että asiakkuuksien siirtoa Tapiolaan ja palvelutorilla vielä mietittäisiin jotta matkustaminen terveysasemalle ei olisi liian hankalaa.

7. Toimintakertomuksen aihoiden kerääminen ja suunnitelman luonnostelua vuodelle 2016 (klo 13.30-14.00, 30 min)

Käsiteltiin toimintakertomuksen luonnos. Sovittiin, että sihteeri työstää toimintakertomuksen valmiiksi vanhusneuvostolta 29.1.2016 mennessä tulleiden kommenttien mukaan.

Tälle vuodelle vanhusneuvosto toivoi käsiteltäväksi seuraavia asioita:

Sote uudistus

IPO:n valtuusto hyväksynnän jälkeen -> IPO:n toteutumisen seuranta

Liikenneuudistus, metron syöttöliikenne

Selvitettäisiin mahdollisuuksia lautakuntien kokouksiin osallistumisesta

Todettiin, että Espoon kanta Sotessa lienee on että ikääntyneiden palvelut pitäisi tuottaa kunnan omana palveluna.

8. Lausunto Ikääntymispoliittisesta ohjelmasta vuosille 2017-2021 (klo 14.15-14.45, 30 min)

Vanhusneuvoston kokouksessa 10.12.2015 esitettiin luonnos ikääntymispoliittisesta ohjelmasta (IPO). IPOa on tuon jälkeen vielä työstetty eteenpäin. Vanhusten palvelujen erityisasiantuntija Maria Rysti esitteli luonnoksen Espoon Ikääntymispoliittiseksi ohjelmaksi. Rysti kertoi että IPO:n näkökulma on edeltäjänsä enemmän koko kaupunkia koskeva. Myös IPO:n otsikko on hieman muuttunut vastaamaan vanhuspalvelulain mukaista asua (Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi). Rysti kertoi että 10.12.2015 esittelystä versiosta muun muassa johdanto on täydentynyt, kuvioiden värejä on muutettu paremmin erottuviksi ja ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämiseen on tullut lisää tekstiä liikunnasta ja kulttuurista. Rysti kertoi että palvelukeskuksissa pidettävissä tilaisuuksissa kerätään vielä kommentteja IPOsta. Toimenpideaiheiden perässä suluissa on merkitty vastuutaho. Toimenpiteissä esitetään mm. Elo-ryhmän virallistamista. Vanhusneuvostolta pyydetään lausuntoa Maria Rystin lähettämällä sähköpostilla 21.1.2016.

Käytiin keskustela aiheesta. Todettiin että vanhuspalvelulakia käsittelevään kohtaan tulee lisätä palvelujen saamisen oikeus omalla äidinkielillään.

Keskusteltiin myös hissiasiamiehen lisäämisestä kohtaan 4. Ystävällinen teknologia... ensimmäiseen kohtaan. Kysyttiin onko kaikkien ikääntyneiden osattava käyttää teknologiaa. Puheenjohtaja totesi, että IPOssa asia tarkoittaa ennemminkin sitä että teknologia on tehtävä niin yksinkertaiseksi että ikääntyneetkin osaavat sitä käyttää. Todettiin, että IPO ei ole vain vanhusneuvoston ikäluokkaa varten vaan myös juuri eläkkeelle jääviä varten.

Kysyttiin onko termiä arvokas vanhuus IPOssa. Rysti totesi että kuviossa aurinkona on ikääntyminen on rikkaus, jonka tarkoitus on että se ikään kuin arvottaa koko ohjelmaa.

Kysyttiin mitoituksista, johon Rysti totesi, että niihin ei oteta kantaa kaupunki IPOssa.

Kysyttiin Espoo tarinasta ja sen suhteesta IPOon. Espoo tarina päivitetään 2017 ja IPO on voimassa vuoteen 2021. Todettiin, että esimerkiksi esteettömyys puuttuu Espoo tarinasta. Ehdotettiin että 2017 päivitettävän Espoon tarinan työstäminen pitäisi ottaa huomioon IPO:n linjaukset. Todettiin että NOPSA:lta odotetaan paljon myös esimerkiksi tiedon saannin esteettömyyteen. Todettiin että kaupungilla on esteettömyysasiantuntija virka avoinna, mutta sitä esitetään rakennusvalvontaan, joka sinällään jo ohjaa esteettömyyden näkökulman rajaantumista fyysiseen ympäristöön.

Kysyttiin miten IPO ottaa huomioon ikääntyneiden erilaisuuden, johon Rysti vastasi että siitä on kirjoitettu heti johdannossa.

Todettiin, että etsivä vanhustyö on hankalaa yksityisyyden suojan takia. Todettiin, että IPOssa puuttuu näkökulma siitä, että kukaan ei syrjäydy, pidämme huolta toisistamme, ns. veljeä ei jätetä tahdon ilmaisu. Keskusteltiin yksinäisyydestä. Todettiin että Elinvoimaa ikääntyville ohjelmassa ollaan juuri käynnistämässä pilottia lähialueiden aktivoimiseksi. Puhuttiin etsivästä seniorityöstä ja todettiin että IPOssa tämä on tuotu toimenpideaihioksi. Kysyttiin ”kaveria ei jätetä” -periaatteen näkymisestä IPOssa. Rysti ja puheenjohtaja kertoivat että ensimmäinen periaate yrittää kuvata tätä periaatetta hieman toisin sanoin kuitenkin (Otamme kaikki vastuuta).

Kysyttiin kuka on määritellyt iän 65-vuotiaisiin? Rysti totesi, että projektiryhmä on päätenyt tähän ratkaisuun vanhuspalvelulain ikääntyneen väestön määritelmän pohjalta ja vanhuuseläkkeen mukaan. Myös tilastot usein jakavat ikääntyneet 65-vuotiaisiin.

Keskusteltiin lausunnon kirjoittamisesta IPOsta. Todettiin, että vanhusneuvostosta muun muassa puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat olleet ahkerasti tekemässä ikääntymispoliittista ohjelmaa. Päätettiin, että lausuntokäytännössä tehtäisiin tässä poikkeus, jotta puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja eivät olisi tekemässä lausuntoa ”omasta työstään”. Päätettiin että Juhani Kytö, Antero Krekola, Lasse Hoffman, Matti Passinen, Helena Pyhälähti-Räisänen sekä Marjaterttu Einiö tekevät lausunnon. Juhani Kytö kutsuu koolle.

9. Lautakunnan järjestöavustusten jakopäätös ja keskustelu jakokriteereistä (klo 14.45-15.15, 30 min)

Lautakunta on päättänyt järjestöavustuksista 7.1.2016 kokouksessaan.

Vanhusjärjestöjen osalta päätös (liitteenä sekä päätösteksti että lopullinen jako) oli

muutoin esityksen mukainen, mutta lautakunta päätti alentaa Eläkeliiton Espoon yhdistykselle esitettyä avustusta 2500 eurolla.

Samuelsson totesi että lautakunnan päätös yllätti kaikki ja asiasta on tullut oikaisuvaatimus

Sosiaali- ja terveystoimen järjestöavustusten koordinoija suunnittelija Maritta Samuelsson tuli keskustelemaan vanhusneuvoston kanssa avustusten jaosta ja jakokriteereistä.

Samuelsson kävi läpi järjestöavustusten esittelijöiden työvälineeksi tarkoitettua ja lautakunnalle tiedoksi vietyä kriteeristöä. Hän kertoi että järjestöavustusten jakoperiaatteet ottavat huomioon järjestön toiminnan tarkoituksen (2-8 pistettä), toiminnan aktiivisuuden (1-3 pistettä) ja taloudellisen tilan arvioinnin (0-1 pistettä). Lisäksi Samuelsson kertoi, että huomioon otetaan järjestöjen aiemmin saama avustuksen määrä, jotta järjestöjen saaman avustuksen summa ei yhtenä vuonna muutu niin paljon, että yhdistyksen toimintaedellytykset olisivat vaarassa.

Käytiin keskustelua järjestöavustusten jakokriteeriestä. Todettiin että osalle vanhusneuvoston jäsenistä kävi ainoaksi kriteeriksi €/jäsen, mutta useata olivat Samuelssonin esittelemän kriteeristön kannalla, jotta toiminnan laajuuskin tulee huomioiduksi. Todettiin että lautakunnan nyt tekemä päätös sorsii yhtä järjestöä. Todettiin että vanhusneuvosto on ollut mukana luomassa kriteerejä, mutta ne pitää olla sellaisia että ne käyvät myös sellaisiin järjestöihin, joilla ei ole ollenkaan varsinaisia jäseniä (jatkut sairausjärjestöt), mutta joiden toiminta koskettaa useita ihmisiä. Todettiin myös että Espoon Sotaveteraaneilla vain kannatusjäsenet ovat maksavia, koska yli 90-vuotiailta ei peritä jäsenmaksua.

Todettiin, että järjestöavustuskaavakkeen täyttäminen on haasteellista. Samuelsson kertoi mielellään ottavansa vastaan ehdotuksia sen parantamiseksi. Todettiin että järjestöavustusten infotilaisuudet ovat olleet erinomaisia, joissa on käyty myös läpi miten kaavaketta tulee täyttää.

Todettiin, että kriteerit eivät huomioi aloittavia yhdistyksiä, jolla jäsenmäärä ja toiminnanlaajuuskin on pientä. Toisaalta tuotiin esille että pienikin aktiivinen yhdistys voi toimia siten että kosketuspinta on laaja.

Keskustelun yhteenvedona todettiin että kriteerit tarvitaan ja niitä käytetään myös tulevassa avustusten jaossa.

10. Muut asiat (14.00-14.15)

10.1. Luonnos pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen yhteiseksi kannanotoksi: Kutsuperusteista joukkoliikennettä ikääntyneille ja liikuntaesteisille lisättävä

Vuoden 2015 pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen yhteisessä tapaamisessa sovittiin että vanhusneuvostojen puheenjohtajat kokoontuvat tekemään luonnoksen joukkoliikenteestä. Kannanottoa toivotaan muun muassa siitä että käytetäänkö muotoa "vaatii" vai "esittää". Luonnos on lähetetty vanhusneuvostolle sähköpostitse kommenteille.

Hyväksyttiin lausunto ja päätettiin että Helsinki voi päättää mitä ilmaisumuotoa kannanotossa käytetään.

10.2. Ryhmähaastattelu 2.3.2016 klo 12.00-13.30 TV-studiossa

Vanhusneuvoston sihteeri kertoi Osallituva Espoo-kehitysohjelmaan liittyvästä Vaikuttamistoimielimet ja uusi kuntalaki -toimenpiteestä [12.11.2015 kokouksessa](#). Toimenpiteen tarkoituksena on informoida kuntalain vaikuttamistoimielimiä koskevista sääntömuutoksista viranhaltijoita, luottamushenkilöitä ja vaikuttamistoimielinten jäseniä. Lisäksi tarkoituksena on tunnistaa ja kuvata valmistelu- ja päätösprosessien hyviä käytäntöjä, joissa vaikuttamistoimielimet ovat voineet osallistua ja vaikuttaa. Toimenpiteessä pyritään edistämään ja laajentamaan hyvien käytäntöjen käyttöönottoa ja tapoja ottaa vaikuttamistoimielimet oikea-aikaisesti mukaan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan.

Toimenpiteeseen liittyvä ryhmähaastattelu pidetään ennen maaliskuun vanhusneuvoston kokousta 2.3.2016 klo 12.00-13.30. Siitä jatkamme tavallisella kokouksella.

11. Tiedoksi

11.1. Euroopan komission ehdotus European Accessibility Act:stä on käännetty suomeksi. [Direktiivi](#) tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksia koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä on luettavissa osoitteessa

http://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar%3A202aa1e4-99a0-11e5-b3b7-01aa75ed71a1.0014.02%2FDOC_1&format=PDF

Komissio haluaa kuulla kansalaisten ja organisaatioiden mielipiteitä komission lainsäädäntöehdotuksista ja esteettömyysdirektiivin osalta kommentointiaikaa on 2.2.2016 asti. [Kommentointilomake](#) (osoite <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=feedback&docId=3086411>)

Vanhusneuvosto toteaa, että vammaisneuvostolla on parempi valmius lausua asiasta paremmin kuin vanhusneuvostolla.

11.2. Kampanja haaste: Luetaan ääneen selkokirjaa

Vanhus- ja
vammainen kampan

Luetaan ääneen
selkokirjaa_ILMOITTA

Vanhusneuvoston jäsenet ovat levittäneet tiedon kampanjahaasteesta edustamilleen järjestöille ja sihteeri on välittänyt sen eteenpäin seniorineuvontaan ja pitkäaikaishoidon asiantuntijalle. Todettiin, että vanhusneuvosto ei vanhusneuvostona vastaa haasteeseen, mutta suositeltiin jäsenten osallistumista omien järjestöjensä edustajina kampanjaan.

11.3. Vammaisneuvoston lausunto apuvälineistä

Marja-Liisa Lahtinen ehdottaa että vanhusneuvosto yhtyy vammaisneuvoston lausuntoon apuvälineistä. Todettiin, että apuvälinekeskuksesta on huonoja kokemuksia, lähinnä siksi että siellä ei ole niitä tuotteita, joita lääkäri on määrännyt apuvälinekeskuksesta hakemaan.

11.4. Auraukset

Sihteeri välittää Stig Kankkosen lähettämän viestin aurauksista vanhusneuvostolle.

11.5. Leppävaaran uimahallin korjaus ja Matinkylän uimahallin rakentamien

Rakennetaan kaikille -ryhmä on käynyt tutustumassa rakennushankkeen eri vaiheissa ja haasteet on listattu, mutta niitä ei ole otettu huomioon. Todettiin, että Matinkylässä on vastaavia haasteita. Todettiin, että rakennusvalvonnan pitäisi huomioida esim. Rakennetaan kaikille -ryhmän lausunnot.

11.6. Juhlatoimikunta

Marjaterttu Einiö on esittänyt eroanomuksen juhlatoimikunnasta. Esitettiin kiitos Marjatertulle hyvästä työstä. Tilalle valittiin Esko Meuronen.

Sykettä Syksyyn juhlaan voi esittää teemaa seuraavaan kokouksessa. Ehdotettiin teemaksi yleinen yhtäläinen äänioikeus.

12. Seuraavien kokousten / tapahtumien ajankohdat

2.3.2016 klo 12.00-13.30 RYHMÄHAASTATTELU ja klo 13.30-15.30 kokous TV-Studio, Valtuustotalo, Espoontie 5, [Kartalla](#)

7.4.2016 klo 12.30-15.30 TV-Studio, Valtuustotalo, Espoontie 5, [Kartalla](#)

25.5.2016 klo 12.30-15.30 Palvelutalo Hopeakuu, Friisinkalliontie 10, [Kartalla](#)

19.5.2016 klo 12.30-15.30 Järjestöjen tapaaminen, Valtuustotalon kahvio

24.8.2016 klo 12.30-15.30 Kokoomuksen ryhmähuone, Valtuustotalo, Espoontie 5, [Kartalla](#)

29.9.2016 klo 12.30-15.30 Kokoomuksen ryhmähuone, Valtuustotalo, Espoontie 5, [Kartalla](#)

16.10.2016 klo 14.00-17.00 Sykettä syksyyn Tapiolan kulttuurikeskus

20.10.2016 klo 12.00-16.00 PKS-vanhusneuvostojen kokous, Valtuustotalon kahvio

23.11.2016 klo 12.30-15.30 Kokoomuksen ryhmähuone, Valtuustotalo, Espoontie 5,
[Kartalla](#)

15.12.2016 klo 12.30-15.30 Kokoomuksen ryhmähuone, Valtuustotalo, Espoontie 5,
[Kartalla](#)

13. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.34.

Olli Männikkö
puheenjohtaja

Niina Savikko
sihteeri

Juhani Kytö
pöytäkirjan tarkastaja